

G16.1

R19

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie «Nicolae Testemitanu»

Elena Raevschi

**MORTALITATEA
CARDIOVASCULARĂ PREMATURĂ
ÎN REPUBLICA MOLDOVA**

Chișinău 2017

616.1
R19
Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie «Nicolae Testemitanu»

Elena Raevschi

**MORTALITATEA
CARDIOVASCULARĂ PREMATURĂ
ÎN REPUBLICA MOLDOVA**

Monografie

741490

Universitatea de Stat de
Medicină și Farmacie
«Nicolae Testemitanu»
Biblioteca Științifică Medicală

3PS

Chișinău 2017

CZU 616.1-036.8(478)

R 19

Aprobat și recomandat pentru editare de:

- Consiliul Științific al Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova, procesul-verbal nr. 5/5 din 25 mai 2017
- Consiliul de experți al Ministerului Sănătății din Republica Moldova, procesul-verbal nr. 3 din 26 iunie 2017

Autor:

Raevschi Elena – doctor în științe medicale, conferențiar universitar

Redactor științific:

Dumitru Tintiuc – doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar

Recenzenți:

Valeriu Revenco - doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar

Liviu Grib - doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar

Dumitru Tintiuc – doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar

Machetarea Maria Mitrofanova

Design-ul copertei Maria Mitrofanova

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Raevschi, Elena.

Mortalitatea cardiovasculară prematură în Republica Moldova / Elena Raevschi; red. șt.: Dumitru Tintiuc; Univ. de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. – Chișinău: S. n., 2017 (Tipogr. „Elan Poligraf”). – 162 p.

Referințe bibliogr.: p. 118-129 (135 tit.) și în subsol. – 120 ex.

ISBN 978-9975-66-571-1.

616.1-036.8(478)

CUPRINS

Lista de abrevieri	5
Prefață: recomandare spre publicare	6
Cuvânt-înainte	8
1. INTRODUCERE	10
1.1 Boala cardiovasculară: provocări la nivel global și național	10
1.2 Decesul prematur: concept de actualitate	11
1.3 Factorii de risc: progrese privind reducerea la nivel global și național ...	13
1.4 Strategii de prevenție și control	29
2. MALADIILE CARDIOVASCULARE PRIORITARE (I20-I25; I60-I69; I11).....	34
2.1 Generalități: concept, clasificare	34
2.2 Mortalitatea cauzată de maladiile cardiovasculare prioritare	38
2.3 Decesul prematur cauzat de maladiile cardiovasculare prioritare	42
2.4 Puncte-cheie	45
2.5 Tendințe și comentarii	47
3. BOALA ISCHEMICĂ CARDIACĂ (I20-I25)	51
3.1 Generalități: definiție, clasificare	51
3.2 Mortalitatea cauzată de boala ischemică cardiacă	53
3.3 Decesul prematur cauzat de boala ischemică cardiacă	59
3.4 Puncte-cheie	65
3.5 Tendințe și comentarii	68
4. BOALA CEREBROVASCULARĂ (I60-I69)	74
4.1 Generalități: definiție, clasificare	74
4.2 Mortalitatea cauzată de boala cerebrovasculară	75
4.3 Decesul prematur cauzat de boala cerebrovasculară	78
4.4 Puncte-cheie	81
4.5 Tendințe și comentarii	83
5. HIPERTENSIUNEA ARTERIALĂ	88
5.1 Generalități: definiție, clasificare	88
5.2 Mortalitatea cauzată de maladiile cardiovasculare prioritare în asociere cu hipertensiunea arterială	89

5.3 Decesul prematur cauzat de maladiile cardiovasculare prioritare în asociere cu hipertensiunea arterială	96
5.4 Puncte-cheie	103
5.5 Tendințe și comentarii	105
6. ESTIMĂRI DE PROGNOZARE PRIVIND EVOLUȚIA MORTALITĂȚII PREMATURE ÎN REPUBLICA MOLDOVA	110
DISCUȚII: MESAJE-CHEIE	114
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE.....	118
ANEXE	130
A1. Ținte globale privind prevenirea și controlul bolilor netransmisibile către anul 2025 și indicatorii de performanță stabiliți de Organizația Mondială a Sănătății (2013)	130
A2. Ținte naționale privind prevenirea și controlul bolilor netransmisibile către anul 2020: angajamente luate de Republica Moldova în baza recomandărilor Organizației Mondiale a Sănătății	134
A3. Obiectivele Programului național privind prevenția și controlul bolilor cardiovasculare pentru anii 2014-2020 (cu referire la reducerea riscului de apariție).....	138
A4. Distribuția mortalității cauzată de bolile cardiovasculare prioritare, Republica Moldova, 2003-2015.....	141
A4.1 <i>Maladiile cardiovasculare prioritare (I20-I25; I60-I69; I11): structura în funcție de gen și vârstă.....</i>	141
A4.2 <i>Boala ischemică cardiacă (I20-I25): structura în funcție de gen și vârstă... </i>	142
A4.3 <i>Boala cerebrovasculară (I60-I69): structura în funcție de gen și vârstă.....</i>	144
A4.4 <i>Bolile cardiovasculare prioritare în asociere cu hipertensiunea arterială: structura în funcție de gen în vârsta aptă de muncă.....</i>	145
A5. Rata brută a mortalității cardiovasculare sub aspect clasic, Republica Moldova, 2003-2015 (la 100 mii populație)	146
A6. Rata brută a mortalității cardiovasculare premature, Republica Moldova, 2003-2015 (la 100 mii populație)	150
A7. Rata standardizată a mortalității sub aspect clasic: principalele cauze de deces, Republica Moldova, 2003-2015	154
A8. Rata standardizată a mortalității premature: principalele cauze de deces, Republica Moldova, 2003-2015.....	158
A9. Bolile netransmisibile în Republica Moldova, 2003-2015 (bolile cardiovasculare, cancer, bolile digestive, bolile respiratorii cronice, diabet luate împreună): rata standardizată a mortalității sub aspect clasic și a mortalității premature	162

LISTA DE ABREVIERI

BNT	Boli netransmisibile
DALY	Ani de viață ajustați dizabilității
HDL	Lipoproteine de densitate înaltă
IC	intervalul de confidență
IMC	indicele masei corporale
MCV	Maladiile cardiovasculare
MET	Echivalentul metabolic al timpului
MICS	Studiu de indicatori multipli în cuiburi
n	Număr cazuri studiu selectiv
N	Număr cazuri studiu integral
OMS	Organizația mondială a Sănătății
p	probabilitatea că ipoteza nulă este adevărată
STEPS	Abordarea supravegherii pe pași
TAD	Tensiunea arterială diastolică
TAS	Tensiunea arterială sistolică
VAM	Vârsta aptă de muncă